

Цифровізація України та цифровий розвиток

Ольга Анісімова

Кафедра інформаційних систем управління
Донецький національний університет імені Василя
Стуса
Вінниця, Україна
anisimova.o.m@gmail.com

Abstract. The key aspects of the Concept of development of digital economy and society of Ukraine for 2018-2020 are considered. The directions of digital development are defined. Criteria by which it is possible to define results of digitalization of the Ukrainian society are specified. The purpose of digitalization is formulated. The advantages of the mechanism of digitalization are considered. The list of obstacles to the development of the digital economy in Ukraine has been clarified.

Ключові слова: цифровізація, цифровий розвиток, цифровий простір, концепція.

ВСТУП

Цифровий порядок денний ЄС (Digital Agenda for Europe) був прийнятий у 2010 році і розрахований до 2020. Більшість країн ЄС розглядають його як рамковий та приймають відповідні Національні програми розвитку Цифрового суспільства на 1-3 роки, де закладають пріоритетні середньострокові та короткотривалі цілі та індикатори досягнення таких цілей [3]. 27 грудня 2016 в Клубі Кабінету Міністрів України відбулася презентація документу «Цифровий порядок денний України 2020», розробка якого була ініційована та здійснена ГС «ХАЙ-ТЕК ОФІС УКРАЇНА» та групою експертів світових та вітчизняних лідерів ринку та представниками ЦОВ за сприяння та підтримки Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, Комітету ВР України з питань інформатизації та зв'язку та АПУ. Майже через рік, на початку 2018 року в Україні було прийняте розпорядження КМ України «Про схвалення Концепції розвитку цифрової

економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17 січня 2018 р. № 67-р. [1]. Цим розпорядженням було схвалено концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затверджено план заходів щодо реалізації цієї концепції.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ЦИФРОВИЙ РОЗВИТОК

Проведений аналіз розпорядження КМУ дозволив зробити наступні висновки. Були визначено терміни «цифрова економіка», «цифровізація». У «Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України ...» визначено основні цілі цифрового розвитку. Надано головні чинники прискореного сценарію цифрового розвитку. Сформульовано мету впровадження стимулів та мотивацій: заохотити бізнес та громадян споживати та використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, тобто зробити так, щоб технології в Україні були доступні, цифрові інфраструктури викликали бажання та мотивацію до них підключатися та ними користуватися, а бажання модернізувати, оптимізувати, масштабувати, прискорити та розвинути власний бізнес та життєдіяльність змогли реалізуватися та стати основою цифрової економіки [1].

Дуже позитивним є визначення критеріїв, за якими можна визначити результати цифровізації українського суспільства. У концепції це чітко визначено. Основними рейтинговими цілями реалізації Концепції є досягнення у 2020 році: 30 місця в рейтингу Networked Readiness Index (WEF) (у 2016 році - 64 місце); 40 місця у рейтингу Global Innovation Index (INSEAD, WIPO) (у 2016 році - 56 місце); 50 місця у рейтингу ICT Development Index (ITU) (у 2016 році - 79 місце); 60 місця у рейтингу Global Competitiveness Index (WEF) (у 2016 році - 85 місце).

¹ У концепції сформульовано вісім принципів цифровізації. Визначено напрями цифрового розвитку: подолання цифрового розриву шляхом розвитку цифрових інфраструктур; розвиток цифрових компетенцій; впровадження концепції цифрових робочих місць; цифровізація реального сектору економіки; реалізація проєктів цифрових трансформацій; громадська безпека; освіта; сфера охорони здоров'я; туризм; електронна демократія; екологія та охорона навколишнього середовища; життєдіяльність міст; безготівкові розрахунки; гармонізація з європейськими та світовими науковими ініціативами; державне управління

² Для гармонізації з цифровими ініціативами, цифровий порядок денний для Європи (Digital Agenda for Europe) та єдиний цифровий простір (Digital Single Market) запропоновано наступні три напрями: 1) Інтероперабельність (Interoperability) та електронні сервіси (eServices). 2) Електронна ідентифікація (eID). 3) Відкриті дані.

³ Цифровізація - насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливує інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір [1].

⁴ Цифровізація має за мету трансформувати існуючі галузі економіки або створення нових галузей таким чином, щоб впроваджені новітні технології підвищили результативність та ефективність їх використання. Цифрові технології повинні стати базою для підвищення ефективності і конкурентоспроможності продуктів у всіх галузях економіки.

⁵ Високотехнологічне виробництво та модернізація промисловості за допомогою інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, масштаб і темп цифрових трансформацій повинні стати пріоритетом економічного розвитку [1].

⁶ У цифровому світі за умови наявності цифрової альтернативи існування розвиток більшої частини аналогових систем (сфер) стає недоцільним. Принцип "цифровий за

замовчуванням" означає переведення у цифровий формат тих аналогових систем, розвиток та підтримка яких є очевидно невігідними та неефективними. Саме цифровий стан стає звичайним станом функціонування та розвитку багатьох систем, сфер, організацій, індустрій та економік [1].

⁷ Цифровізація пронизує існуючі процеси, якісно їх покращуючи, і створює нові послуги, створює нові форми взаємодії: хмарні послуги, Big Data, Machine to Machine; Сприяє як економічному розвитку, так і реалізації людського потенціалу; призводить до форсованого революційного розвитку [3].

На даний час є перешкоди для розвитку цифрової економіки в Україні. Серед них можна виділити наступні: нестача фахівців; перманентна проблема з використанням нелегального і піратського програмного забезпечення; порушення авторських прав та інтелектуальної власності; повільне впровадження в життя нових інформаційних і фінансових технологій; повільна реакція держави на нові перетворення в економіці з використанням ІТ в правовій площині; нівелювання ціни цифрового продукту та інтелектуальної власності в цілому; відсутність орієнтації виробників ПЗ і інших видів економічної діяльності, суб'єкти яких створюють цифровий продукт, на внутрішній ринок у зв'язку з високим рівнем піратства інтелектуальної власності; погіршення іміджу держави і періодичному політичному і економічному тиску з боку провідних економічно розвинених держав; ігноруванні локалізації під український ринок провідних виробників ПЗ [2]; небажання громадян переходити до використання цифрових технологій; низький рівень знань користувачів у сфері ІТ.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження КМ України від 17.01.2018 №67-р. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>